

Kommunikaation kolme huonetta

Näyttely

Aili Dammert
YLIVIESKA

Suuri valkoinen puhelin/ Marjaana Malkamäki, Anu Mattila ja Lotta Sundell, Ylivieskatalo Akustiikan näyttelysalissa 17.10.-4.11.2006

Akustiikan taidenäyttelytila on nyt kalustettu kolmeksi viikoksi eteenpäin ensimmäistä kertaa kolmeen vuoteen. Yhteistyönsä ja ajattelunsa tuloksia näyttelyssä esittelee kolme graafisen suunnittelun ja visuaalisen journalismin keskipohjalaisalkuista opiskelijaa.

Tila on jaettu siirrettävillä seinillä kolmeen osaan, joihin on rakennettu esineinstallaatioita huonekaluista, astioista, ruokaineista ja muista arkisista päivittäistavaroista. Maalaukset ja valokuvat täydentävät kokonaisuutta.

Keskiosan tilasta on vallan-

Musta ballerina ja apina.

nut suuri vähemmän stiisti pöytäkattaus. Pöydässä on tavaraa perunoista, porkkanoinista ja kauraryyneistä kahdenlaisiin

kahvikuppeihin ja sammuttuihin kynttilöihin. Pikaruokaa, pillereitä, pääsiäisruohoa, työkaluja, muistilappuja ja vielä

mitä. Pöytä kuin juhlien jäljeltä – ei sittenkään, ruoho on koskematta, kahvit on sentään juotu ja haukattu seisaaltaan vähän pikaruokaa.

Kattaus viidelle kertoo kii-reestä. Luodaan ensin ura ja vasta sitten syödään yhdessä. Vielä tänään kukin syö, mitä saa ja milloin ehtii. Kuningas pikaruoka pelastaa. Kahvia kuluu, vitamiinit pitävät huolen, ettei pää putoa kesken päivän. Kattauksen voi nähdä myös kannanottona kolaajuomakulttuurille ja roskaruualle. Pikaruokaketjuiden jätesaaste hallitsee pöytää runsain paperimukiripustuksin ja pussein.

Arki ja juhla ovat kattauksessa sekaisin. Kun kaupat ovat auki pyhää arkea, pyhän tuntua on vaikea saavuttaa. Koko tilaa hallitsee kolme julisteenomaista maalausta, joissa katsoja voi kuvitella näkevänsä katetusta huoneesta kylän raitille hortoilevia nuoria. Teosten henkilot ovat memossa jonnekin, he eivät ole tässä, meidän kanssa.

Maalaukset *Seuraa johtajaa* ja *Musta ballerina ja apina* ovat toimiva ja hyvin ajateltu jatke kattaukselle.

Perimmäisessä ja pyhimässä huoneessa jalustalle ja punaiselle matolle on asetettu valkoinen puhelin kuin arvokas koru, veistos tai kuin huutomerkki. Meille mainostetaan, että puhelinten määrä kertoo ihmisten kommunikoinnista toistensa kanssa. Puhelimetonta ihmistä ei ole olemassa, häneen ei "saa yhteyttä". Installaatio *Suuri valkoinen puhelin* kertoo iskevästi sen, kuinka puhelin hallitsee yksityistä ja julkista elämäämme.

Näyttelyn valokuvat kertovat nuorista, jotka katsovat tapah-tumia kuin kulisseista. Meillä on kaiken tavaran ja romun lisäksi nämä lapset, joita me kyllä rakastamme, jos he ovat kunnolla. Nuoren paras ystävä on kuitenkin hevonen. Pääta vailla olevat valokuvat heijastelevat hyvinvointiyhteiskunnan vastuutonta menoa. Pohjan-

maan tie on suora, mutta nuori väärä valokuvassa *Jospa laulaisit itsestäsi liikoja*. Tyhjä kehukset ja avoinna olevien kirjojen sivut kertovat kuluttajaksi kasvaneen ihmisen sisällöttömästä ja tukevia ihmisiä vailla olevasta elämästä.

Näyttely on piristävän häiritsevä poikkeus tavallisiin "taulu-näyttelyihin" tottuneelle katsojalle. Koosteet esineistä, jotka eivät arkikäytössä ole taide-esineitä herättävät kysymyksiä, ärsyyntymistäkin. Tämä ei ole esteettistä eikä viihdyttävää. Näyttely ei avaudu kuin pohjalainen maisema. Se tökkii katsojaa, osoittaa epäkohtia. Teoksia ei ole tarkoitettukaan yksittäisiksi töiksi, vaan on mitä todennäköisimmin tehty tätä näyttelyä varten.

Taiteentekijät eivät kerro, kuka on tehnyt mitään, edes maalauksia ei ole signeerattu. Aihetta käsitellään toteavasti teoksessa *Museo asioidle joiden ei pitäisi olla keskuulemamme, mutta silti ovat*.

Lähikontaktia menneisyyden kanssa

Lisää nuorten taiteentekijöiden näkökulmia Ylivieskaan

Pirjo Kunelius

Ylivieska

Sanna-Mari Pirkolan keskustelua herättänyt valokuva ja runoteos *Ylivieska* saa satumalta kuin jatkoa Ylivieskatalo Akustiikassa tänään tiistaina avattavassa taidenäyttelyssä.

Nuoret taiteentekijät eli Ylivieskassa kasvaneet Anu Mattila ja Marjaana Malkamäki sekä Kokkolasta lähtöisin oleva Lotta Sundell pohdiskelevat juuriaan ja paikallisuutta. Mattila kertoo, että kolmen kaveruksen kahvipöytäkeskustelut saavat *Suuri valkoinen puhelin* -yhteisnäyttelyssä muodon.

Kolmikkoa yhdistää näyttelyn ja kahvinjuonin lisäksi samankaltainen huumorintaju sekä Lapin yliopisto. Mattila ja Sundell opiskelevat graafista suunnittelua taiteiden tiedekunnassa. Malkamäki opiske-

Mistä tullaan? Kolmen nuoren taiteentekijän vuoropuhelu Akustiikassa. Marjaana Malkamäen valokuvat ovat yksi osa Anu Mattilan ja Lotta Sundellin yhteisnäyttelyä. Kuvaa Pirjo Kunelius

Kotiseutu jättää jälkensä

lee visuaalisen journalismin maisteriohjelmassa Tampereella, mutta valmistuu aikanaan myös Lapin yliopistosta.

– Jossain vaiheessa mietittiin, jos ajatuksia voisi saada konkreettiseksi muodoiksi ja teok-

siksi. *Ylivieska* on ollut Anun ja Marjaanan paikka, tosin minäkin täällä nyt työskentelen, joten olemme mietinneet omia ja

toisten lähtökohtia: mistä tullaan. Otamme lähikontaktia menneisyyden kanssa, Lotta Sundell sanoo.

Anu Mattilan mukaan kaksikymmentä vuotta Ylivieskassa jättää leimansa ja vaikuttaa siihen, miten suhtautuu muihin ihmisiin muualla maailmassa. Täältä pohjalta he läbistyivät ihmisten välistä vuorovaikutusta.

– Pois muuttaneena näkee ikään kuin eri silmin seudun ja pohdiskelee juuriaan, Malkamäki jatkaa.

– Eikö meillä pitäisi olla nyt se 25 vuoden aikuistumiskriisi? Tämä voi olla tällainen terapiaratkaisu, Mattila lohkaisee.

Anu Mattila kertoo lukeneensa Pirkolan kirjasta tehdyn lehtijutun Kalajokilaaksoista, mutta kukaan kolmikosta ei ole tutustunut kirjaan.

– Hän on ikäisemme ihminen, mutta meidän näkökulmamme ei ole missään tapauksessa negatiivinen, Mattila sanoo.

Kolmikko miettii, että asioita toki lähestytään kriittisesti tai ainakin analyttisesti ja tarkoituksena on avata keskustelua.

– Asioista pitää pystyä puhumaan, mutta niihin ei ole valmiita vastuksia. Jotkut asiat ovat meillä näyttelyssä yleismaailmal-

lisia, eikä vain Ylivieskaan tai Kokkolaan liittyviä, Lotta Sundell sanoo.

Näyttelyssä on Marjaana Malkamäen valokuvia, Lotta Sundellin maalauksia ja Anu Mattilan tilataideteoksia. He kertovat, että ajatuksia on kypsytelty kollektiivisesti, mutta toteuttaminen on tapahtunut osin erikseen. Tilataideteoksia nuoret taiteentekijät pystyttivät yksissä tuumin maanantaina näyttelytilaan.

Rokkia ja taidetta

Taidenäyttelyn avajaiset jatkuvat

Kaverukset Anu Mattila, Marjaana Malkamäki ja Lotta Sundell työstivät näyttelyä yhdessä myös maanantaina.

progressiivista rokkia soittavan yhtyeen *Täinätarven* ilmaiskonsertilla. Rytmii-, taide- ja kansanmusiikkista vaikutteita saanut viisivuotias bändi on vastikään saanut *Jästättäjien* -singlen valmiiksi. Mattila ja Malkamäki tutustuivat yhtyeen sanoittajaan ja säveltäjään Antti Polamereen opiskeluaikoina Kauhajoen kansanopistolla. Marjaana Malkamäki on kuvannut yhtyeen levykansia ja julisteita.

Suuri valkoinen puhelin -näyttely jatkuu Akustiikan näyttelytilassa 3. marraskuuta saakka.

Ajatuksia pohjalaisesta vuorovaikutuksesta

Tuomas Herronen

YLIVIESKA "Suuri valkoinen puhelin" täyttää Akustiikan näyttelysalin. Näyttely on Lotta Sundellin, Anu Mattilan sekä Marjaana Malkamäen yhteistyön aikaansaannos. Näyttelyn teemana on ihmisten välinen vuorovaikutus, jolle pohjalaisuus on perustana.

Ideoita näyttelyyn tekijät kertovat saaneensa paljon yhteisistä keskusteluistaan ja hauskappidosta yhteisinä opiskeluaikoinaan Lapin yliopistossa. He kertovatkin

näyttelyn olevan vapaata tajuun virtaa, jonka tulisi herättää ihmisissä ajatuksia sekä keskustelua. Tärkeää näyttelyn kannalta on ollut myös se, että tekijöiden välillä on vallinnut täydellinen yhteisymmärrys. Tästä kertoo erityisesti se, että näyttelyn punainen lanka on säilynyt hyvin, vaikka kukin on tehnyt töitä sen eteen omalla tahollaan. Pohjalaisuutta on heidän mukaansa voinut katsoa myös kokonaan uusin silmin sen jälkeen, kun on ollut välillä pois alueelta.

Näyttelyn avajaisvieraille oli tarjolla myös musiikkia, kun Helsinki-Häme akselilta lähtöisin oleva Tainatar -yhtye esiintyi avajaisten jälkeen Akustiikan konserttisalissa. Yhtyeen rumpali **Antti Polameri** kuvailee Tainattaren musiikin tyyliä progressiivisen rockin ja laulelmallisuuden yhdistelmäksi. Myös yhtyeen säveltäjänä ja sanoittajana toimiva Polameri kertoo, että vuonna 2001 perustettu yhtye on juuri julkaissut omakustanteena ensimmäisen

CD-singlensä ja ensimmäinen kokonainen albumi olisi tarkoitus julkaista vuoden 2007 keväällä. Albumin tekoa varten on vielä levy-yhtiö hakuksessa. Jos sitä ei kuitenkaan löydy, niin albumi julkaistaan singlen tapaan omakustanteena. Polameren ohella Tainattaren kokoonpanoon kuuluvat basisti **Antti Kivimäki**, pianoa ja koskettimia soittava **Pekka Pitkäkoski**, huilua ja saksofonia soittava **Jarmo Rouvinen**, laulaja **Mia Sauranen** sekä kitaristi **Tommi Pajunen**.

Marjaana Malkamäki, Anu Mattila ja Lotta Sundell kertovat, että näyttelyn on tarkoitus herättää kysymyksiä, mutta ei tarjota niihin vastauksia. Yksi näyttelytöistä on nimeltään "Kattaus viidelle".